

Vlaamse Reguleringsinstantie
voor de Elektriciteits- en Gasmarkt

Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt
North Plaza B | Koning Albert II-laan 7 | B-1210 Brussel
Tel. +32 2 553 13 53 | Fax +32 2 553 13 50
Email: info@vreg.be
Web: www.vreg.be

Rapport van de Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt

van 24 november 2004

met betrekking tot de oorsprong van de geleverde elektriciteit in 2003 in Vlaanderen

Inhoudstafel

1. CONTROLE OP DE OORSPRONG VAN DE ELEKTRICITEIT - KADER	3
2. WERKWIJZE VOLGENS HET BESLUIT	3
3. OPMERKINGEN BIJ DE WERKWIJZE	3
<i>Beperkte controle</i>	<i>3</i>
<i>Problematiek 'gehele productiepark' versus 'garanties van oorsprong'</i>	<i>4</i>
4. AANPAK CONTROLE OP LEVERINGEN VAN 2003	5
5. AANPAK CONTROLE OP LEVERINGEN VAN 2004	5
6. RESULTATEN VAN DE CONTROLE OP DE LEVERINGEN IN 2003	7

1. Controle op de oorsprong van de elektriciteit - kader

Artikel 11 van het besluit van de Vlaamse regering van 29 maart 2002 (het "Besluit") inzake de openbaredienstverplichtingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik, zoals gewijzigd door het besluit van de Vlaamse regering van 26 september 2003 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 29 maart 2002 inzake de openbaredienstverplichtingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik (B.S. 31 december 2003), verplicht de elektriciteitsleveranciers om op hun afrekeningsfacturen de oorsprong van de in het vorige kalenderjaar geleverde elektriciteit te vermelden.

De oorsprong van de elektriciteit moet daarbij worden opgedeeld in 5 categorieën:

- elektriciteit geproduceerd in hernieuwbare energiebronnen;
- elektriciteit geproduceerd in kwalitatieve warmtekrachtinstallaties;
- elektriciteit geproduceerd met fossiele brandstoffen;
- elektriciteit geproduceerd in nucleaire centrales;
- elektriciteit waarvan de oorsprong onbekend is.

2. Werkwijze volgens het Besluit

Bij het bepalen van de diverse percentages van deze vijf categorieën moet de leverancier zich baseren op volgende elementen:

1. De overeenkomsten met elektriciteitsproducenten die zijn leveringen voor het vorige kalenderjaar dekken;
2. Daarbij moet hij uitgaan van het gehele productiepark van de producent waarop die overeenkomst betrekking heeft;
3. Voor elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen wordt het bewijs geleverd door een garantie van oorsprong zoals bedoeld in de Europese Richtlijn 2001/77/EG.

Jaarlijks moeten de leveranciers voor 1 februari een rapport bezorgen aan de VREG met de percentages die zij toepassen. De VREG moet nagaan of de informatie die door de leverancier wordt gegeven bij de toepassing van artikel 11 van het Besluit betrouwbaar is.

3. Opmerkingen bij de werkwijze

Er treden een aantal problemen op bij letterlijke interpretatie van de wetgeving. Hieronder een uiteenzetting van de knelpunten.

Beperkte controle

De VREG heeft haar controle gebaseerd op verklaringen op woord van eer van de leveranciers en deze getoetst aan de haar bekende gegevens. Tevens ging zij na of de gegevens die de leveranciers vermelden op hun facturen overeenstemmen met de gegevens die de leveranciers aan de VREG rapporteerden.

Voor het gedeelte 'oorsprong onbekend' geldt volgende regel: indien dit percentage groter is dan of gelijk is aan 5%, moet de leverancier hiervoor aan de VREG toestemming vragen en dit omstandig motiveren. Er is voornog geen sluitend controlesysteem voorhanden met betrekking tot de herkomst van via een beurs verhandelde stroom.

De VREG heeft de controle van de oorsprong van de geleverde elektriciteit vooral toegespitst op de elektriciteit geproduceerd uit hernieuwbare energiebronnen (zie verder). Voor de andere energiebronnen baseert zij zich op steekproeven, jaarverslagen, ...

Problematiek 'gehele productiepark' versus 'garanties van oorsprong'

De oorsprong van de elektriciteit die een leverancier koopt van een producent komt niet altijd overeen met de brandstofmix van het volledige productiepark van deze producent. Er zijn leveranciers die van een producent procentueel veel meer elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen aankopen dan het gemiddelde aandeel van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen in het gehele productiepark van de producent.

De controle realiseren die de huidige wetgeving vraagt, is inconsistent: het volledige productiepark van de producenten (dit is meestal niet de werkelijke productmix van leverancier) is niet hetzelfde als de voorlegging van garanties van oorsprong (= voor werkelijk geleverde hoeveelheid elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen). Het zijn twee volledig verschillende zaken. Volgende problemen treden op:

Dubbeltelling

Eenmaal men controle op de levering van elektriciteit baseert op garanties van oorsprong, zou men niet meer mogen werken met het gehele productiepark van de producenten, want dit introduceert 'dubbeltelling' in de wetgeving: dezelfde hoeveelheid elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen kan immers tweemaal als dusdanig worden verkocht.

Het is dus zeker belangrijk dat de Vlaamse overheid deze mogelijkheid tot 'dubbeltelling' uit haar wetgeving doet verdwijnen. Men moet bijgevolg kiezen waarop men de controle baseert: OF op garanties van oorsprong OF op het gehele productiepark. Hierbij dient men op consistente wijze te werk te gaan in overleg met anderen EU-lidstaten en andere Belgische regio's.

De Europese Richtlijn 2001/77/EG legt alle EU-lidstaten op een systeem van garanties van oorsprong uit te werken dat de producenten toelaat om aan te tonen dat de elektriciteit die zij opwekken afkomstig is uit hernieuwbare energiebronnen. Indien Vlaanderen echter zou beslissen de controle op de levering van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen te baseren op de gehele productieparken van de producenten, introduceert zij alsnog dubbeltelling o.w.v. de Europese context. De elektriciteit uit een andere EU-lidstaat kan dan immers twee maal als 'groen' worden verkocht: eenmaal als onderdeel van het gehele productiepark van een producent van wie een Vlaamse leverancier zijn stroom koopt, en een andere maal vergezeld door de garantie van oorsprong die ervoor werd uitgereikt.

Het is dus aan te raden om de controle op de levering van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen te baseren op de voorlegging van Europese garanties van oorsprong, of garanties van oorsprong die aan dezelfde voorwaarden voldoen als de Europese (vb. Noorse of Zwitserse certificaten).

Hierbij stelt zich een nieuw probleem: momenteel is er enkel een Europees kader voor garanties van oorsprong voor elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen. Voor elektriciteit uit niet-hernieuwbare energiebronnen is er voorlopig geen sluitend controlesysteem.

Gebrek aan transparantie naar de eindafnemers

Omdat de Europese Richtlijn 2001/77/EG de lidstaten pas vanaf 27 oktober 2003 oplegde om garanties van oorsprong in te voeren in hun wetgeving, werd voor de controle op de leveringen van 2003 niet met garanties van oorsprong gewerkt, maar met gegevens van het 'gehele productiepark' van de producenten. Dat geeft het probleem dat commercieel gevoelige gegevens worden gepubliceerd die een vertekend beeld geven van de brandstofmix van elektriciteitleveranciers.

De leveranciers die een groen imago hoog willen houden en hun 'groene' elektriciteit aankopen van producenten die ook 'niet-groene' elektriciteit produceren, zijn hiermee niet gelukkig. Zij hebben in de praktijk immers de prijs van de 'groene' elektriciteit betaald, maar krijgen via het huidige controlemechanisme geen bevestiging dat ze 'groene' leverancier zijn.

4. Aanpak controle op leveringen van 2003

1. De VREG spitste haar controle vooral toe op de rapportering van het aandeel elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen in de totale elektriciteitslevering van een leverancier.
2. De oorsprong van de elektriciteit werd bepaald op basis van het gehele productiepark van de producenten die de leverancier van elektriciteit voorzagen.
3. Volgens Europese Richtlijn 2001/77/EG moeten de lidstaten een systeem van garanties van oorsprong hebben omgezet in wetgeving sinds 27/10/2003. Er was in 2003 in Vlaanderen nog geen decreet goedgekeurd omtrent garanties van oorsprong. Daarom werden voor de leveringen van 2003 geen garanties van oorsprong betrokken bij de controle.
4. Controle op elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen afkomstig uit het Vlaamse Gewest:
  - Aan de hand van de door de VREG aangemaakte groenestroomcertificaten kon de VREG nagaan of de gerapporteerde hoeveelheid stroom uit hernieuwbare energiebronnen overeenstemde met de werkelijkheid.
5. Controle op elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen opgewekt buiten Vlaanderen:
  - Elke leverancier maakte aan de VREG verklaringen op woord van eer over van de producenten van wie hij in 2003 elektriciteit kocht, m.b.t. de oorsprong van de elektriciteit die in hun gehele productiepark werd opgewekt in 2003.

5. Aanpak controle op leveringen van 2004

Sectie 3 relateert de mate waarin de resultaten m.b.t. de leveringen van 2003 als relevant dienen te worden beschouwd. Intussen dringt zich de vraag op hoe de controle op de leveringen van 2004 zal worden aangepakt. Aangezien er volgens de richtlijn 2001/77/EG sinds 27 oktober 2003 garanties van oorsprong moeten worden uitgereikt op aanvraag, zal conform artikel 11 van het Besluit de controle op de leveringen van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen zich moeten baseren op voorlegging van garanties van oorsprong. Vlaamse wetgeving over gebruik van garanties van oorsprong in het kader van de levering van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen is echter nog niet definitief goedgekeurd.

Voor de controle op de leveringen van 2004 zal volgens volgende principes worden gewerkt:

- Voor buitenlandse en buitengewestelijke elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen moeten garanties van oorsprong worden voorgelegd,
- Voor Vlaamse elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen volstaat het mee te delen welke Vlaamse groenestroomcertificaten de groene leveringen dekken.
- Voor electriciteit uit niet-hernieuwbare energiebronnen:
Er is nog geen Vlaams noch een Europees systeem van garanties van oorsprong voor niet-groene stroom opgelegd, dus controle op basis van garanties van oorsprong is onmogelijk. Men zal zich hiervoor dus moeten blijven baseren op het gehele productiepark van producenten die de leverancier van elektriciteit voorzien (hierop komt dan een correctie voor de elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen o.w.v. de voorgelegde garanties van oorsprong)
- Voorbeeld:
Stel een leverancier kocht in 2004 zijn elektriciteit van 1 producent. Het gehele productiepark van deze producent bestond in 2004 uit 5% hernieuwbare energiebronnen, 10% kwalitatieve WKK, 22% fossiel, 60% kernenergie en 3% onbekend. De leverancier legt voor 20% van zijn leveringen van vorig jaar garanties van oorsprong voor aan de VREG en vermeldt als enige partij het gebruiksrecht van een hoeveelheid elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen

opgewekt in Vlaanderen die overeenkomt met 10% van zijn leveringen. Hij vermeldt dan in 2005 volgende brandstofmix op zijn factuur:

- i. 30% hernieuwbare energiebronnen
- ii. Dus 70% niet-hernieuwbare energiebronnen, te verdelen als volgt:
Brandstofmix productiepark van de producent = 95% niet-groen. Het groene deel van het productiepark wordt niet meegerekend, zodat de 95% niet-groen wordt omgezet naar 70%: (de niet-groene percentages van het volledige productiepark worden gedeeld door 0,95 en vermenigvuldigd met 0,70.)
  - 7,4% kwalitatieve WKK
  - 16,2% fossiel
  - 44,2 % kernenergie
  - 2,2% onbekend.

6. Resultaten van de controle op de leveringen in 2003

Brandstofmix 2003 (in %) Leverancier	Melding van leverancier aan VREG					Factuur van leverancier				
	HEB	KWKK excl HEB	fossiele brandstof excl KWKK	nucleair	onbekend	HEB	KWKK excl HEB	fossiele brandstof excl KWKK	nucleair	onbekend
	City Power NV	1,5	1,32	39	20,19	37,99 ⁽¹⁾	1,5	1,32	39	20,19
Ecopower CVBA	100	0	0	0	0	100				
Electrabel NV	0,33	7,13	32,08	59,55	0,91	0,3	7,1	32,1	59,6	0,9
Electrabel Customer Solutions NV	0,33	7,13	32,08	59,55	0,91	0,3	7,1	32,1	59,6	0,9
Electricité de France	6,3	2,7	29,4	57,9	3,7	6,3	2,7	29,4	57,9	3,7
Elektriciteitsbedrijf Merksplas BVBA	6,15	2	59,8	31	1,05	6,15	2	59,8	31	1,05
Eneco Energie Levering B.V. ⁽²⁾										
Eneco Energiehandelsbedrijf B.V. ⁽³⁾										
E.ON Belgium NV	1,2	33,8	65	0	0	1,2	33,8	65	0	0
Essent Energy Trading BV ⁽⁴⁾										
Luminus NV	2,85	4,01	49,81	42,32	1,01	3	4	50	42	1
Nuon Belgium NV	19,8	0	74,4	2,9	2,9	19,8	0	74,4	2,9	2,9
Nuon ET&W NV ⁽⁴⁾										
RWE Plus Belgium NV ⁽⁴⁾										
RWE Solutions AG ⁽⁴⁾										
SPE NV	2,4	2,1	62,2	32,2	1,1	2,4	2,1	62,2	32,2	1,1
Trianel Energie B.V.	0	0	0	0	100 ⁽⁵⁾	0	0	0	0	100
WattPlus NV	1,65	78,79	16,87	2,69	0	1,65	78,79	16,87	2,69	0

Verduidelijking bij bovenvermelde tabel

Voetnoten

- (1) Voor City Power NV werd toegestaan dat het percentage elektriciteit uit onbekende energiebronnen groter was dan 5% omdat zij een deel van hun leveringen van Trianel Energie BV betrokken.
- (2) Eneco Energie Levering B.V. heeft haar activiteiten overgedragen aan Eneco Energiehandelsbedrijf B.V.
- (3) Eneco Energiehandelsbedrijf B.V. heeft in 2003 geen elektriciteit geleverd.
- (4) Van deze partijen werd de leveringsvergunning opgeheven in de loop van 2004.
- (5) Voor Trianel Energie BV werd eenmalig per uitzondering toegestaan dat het percentage elektriciteit uit onbekende energiebronnen groter was dan 5%, omdat deze partij stelde niet retroactief de oorsprong van de aangekochte stroom te kunnen achterhalen.

Opmerking

Bij deze cijfers dient te worden opgemerkt dat bij heel wat leveranciers in eerste instantie de vermelding van de oorsprong op de factuur verschilde van de gegevens die waren gerapporteerd aan de VREG en dat pas na opmerkingen van de VREG de factuur werd aangepast of de gegevens werden gecorrigeerd. Deze voortdurende nood aan aanpassingen is de oorzaak van het feit dat dit rapport pas in het najaar van 2004 kon worden afgewerkt.